

Marc Verheijen, voormalig lector Infratecture, auteur van het boek 'Infratecture' en architect stadsontwikkeling bij de gemeente Rotterdam

Infratecture? Infratecture!

In een driedelige serie verkent Verkeerskunde het prille vakgebied Infratecture aan de hand van een aantal vragen aan Infratecturedeskundigen. In de eerste twee afleveringen kwamen Jeroen Mensink, Stefan Bendiks, Martin Guit, Dirk Iede Terpstra, Floris Alkemade en Hans Stevens aan het woord. In deze aflevering de visie van Marc Verheijen, architect bij de gemeente Rotterdam en auteur van het boek 'Infratecture'. Hoe kijkt hij aan tegen Infratecture?

NETTIE BAKKER, VERKEERSKUNDE

Marc Verheijen: 'Met het boek Infratecture roep ik op tot het met elkaar in gesprek raken over het belang van integraal ontwerpen van infrastructuur met als doel het niveau van ontwerpen van infrastructuur op een hoger niveau krijgen. Dat is voor mij de essentie van infratecture: de ontwerpkraft in de wereld van infrastructuur te verhogen. Infratecture staat voor het integraal ontwerpen van infrastructuur. Dus niet enkel als functionele opgave en niet als lijn van A naar B. Infrastructuur heeft zoveel meer betekenis en creëert zoveel meer waarden dan enkel dat functionele. Het is van belang dat we dat met elkaar beter gaan doorgronden. En als we dat beter begrijpen, zullen we ook met elkaar eerder geneigd zijn infrastructuur te ontwikkelen met die meerdere waarden en betekenissen voor ogen.'

Voor wie is infratecture belangrijk?

'Voor stadarchitecten en voor infra-ontwerpers, maar eigenlijk voor alle disciplines die de openbare ruimte van Nederland als hun werkterrein hebben. Ik denk dan met name aan landschapsarchitecten, stedenbouwkundigen, civiel ingenieurs, verkeerskundigen, architecten, geotechnici of ook waterbouwkundigen. En dan niet enkel de professionals maar ook de talenten van de toekomst: de scholieren, studenten en trainees die in deze wereld actief willen worden. En het gaat verder; met integraliteit in ontwerp alleen komen we niet ver. Infratecture is daarom ook belangrijk voor financiers,

beslissers, participanten en bestuurders. In de opgavestelling moeten opdrachtgevers stellen, financiering zal meer en meer uit meerdere bronnen moeten komen en besluitvorming zal niet meer binnen de verantwoordelijkheid van één bestuurder vallen. Het gaat dus veel verder dan een ontwerpersdiscussie.'

Wat is er gebeurd sinds het verschijnen van het boek 'Infratecture'?

'De boeklancering tijdens de Infratech in Ahoy was een feest. Ik heb goede reacties gehad. Ik had weliswaar meer discussie verwacht over het pleidooi van het boek, maar het heeft ook tot zeer concrete acties geleid. Een daarvan is de samenwerking die we nu als gemeente Rotterdam zijn aangegaan met de TU Delft. Recent is een geheel nieuwe minor 'Integrated Infrastructure Design' gestart. Een internationale minor gepositioneerd tussen Bouwkunde, Civiele Techniek en Waterbouwkunde in, waarin het gedachtegoed van het boek centraal staat. Het boek leverde dus een momentum om Infratecture aan de orde te stellen en via de minor bouwen we verder aan het beter opleiden van de talenten van de toekomst.'

U leidde tot begin dit jaar een lectoraat Infratecture. Op welke manier geeft u nu handen en voeten aan Infratecture?

Marc Verheijen over Fietsplein Blaak: 'Dit project is geen plein, geen fietsenstalling, geen plantsoen, maar toch ook weer wel. Het is onderdeel van het nieuwe stadsplein Binnenrotte en zit tegen de metro en treinstation Blaak aan. Het biedt plaats aan 900 fietsen. De stalling is gratis, maar met toezicht.' Verheijen maakte het Voorlopig Ontwerp, de gemeente haalde subsidies binnen en besteedde het VO vervolgens uit aan de combinatie van Mourik/ Hersbach. Eind van dit jaar is het project klaar.

'Een lectoraat duurt vier jaar waarin een onderzoeksprogramma wordt opgezet en praktijkgerichte kennis wordt ontwikkeld. Ik heb op de hogeschool Rotterdam twee lectoraten achter elkaar vorm en inhoud gegeven. Ik combineerde het lectoraat met mijn baan als architect van de gemeente Rotterdam. Daar breng ik Infratecture dagelijks in

de praktijk en kan daar nu weer meer aandacht aan besteden. Naast het organiseren van architectenselecties voor gebouwen ontwerp ik bruggen, metrostations, fietsenstallingen en nu zelfs een treinstation. Zoals ik op de laatste bladzijde van mijn boek ook aangeef: 'Je kunt er lang over praten maar je moet het gewoon doen.' En dat probeer ik elke dag. Daarnaast is zoals gezegd, de samenwerking met de TU Delft gestart waardoor ik inhoud kan blijven geven aan onderzoek, innovatie en opleiding op het gebied van Infratecture.'

Wat gebeurt er op het gebied van functional ambiance?

'Functional ambiance is een onderzoeksmethode voor het ontwerpen van stadstraten.

Deze methode is het eindresultaat van een onderzoeksproject binnen het lectoraat en komt voort uit een samenwerking met bedrijven en gemeenten. Wat ik prachtig vind, is dat ik regelmatig de term hoor. Dat zegt mij dat de term is geland. Het is omarmd en het wordt toegepast. Ik zie dat diverse bureaus de term gebruiken in hun acquisitie en verschillende steden benoemen het in hun uitvragen. Bovendien, zie ik steeds meer openbare-ruimteprojecten waar de methode overduidelijk een rol heeft gespeeld. Dat is mooi.'

Wat zou er moeten gebeuren op het gebied van Infratecture als u het voor het zeggen had?

'Gelukkig wonen we in een deel van de

wereld waar één persoon het nooit voor het zeggen heeft. En zeker in de wereld van infrastructuur werkt dat ook niet zo, denk ik. Maar stel, ik zou het voor het zeggen hebben, dan zou ik het sectorale denken verbieden. Begrijp me goed, de opgaven zijn zo complex dat specialisatie erg goed is. En gedegen kennis van een specifiek vakgebied zoals verkeerskunde of architectuur is zeker een must. Maar die sectorale kennis mag nooit een doel op zich zijn. Je moet deze kennis inzetten in integrale processen. En dan kan het dus nooit zo zijn dat jij als architect zo nodig gelijk wil hebben, maar dat je als gezamenlijke disciplines het maximaal haalbare resultaat wil bereiken door samen te werken. Dat betekent: elkaar verstaan en krachten bundelen. En ook, nogmaals, dat opgaven integraal gedefinieerd moeten worden; voorbij aan het functionele.'

Ten slotte, wat viel u het meest op aan de twee voorgaande afleveringen in deze serie?

'Daar kan ik kort over zijn: 'Gedrevenheid, motivatie en betrokkenheid. Ik vond het prachtig om te lezen. Ieder vanuit een eigen invalshoek en achtergrond en stuk voor stuk mensen die het verschil maken. We komen er wel...'

Dit is de laatste aflevering van een eerste serie over Infratecture. Op het Acquire Platform is een kennisdossier Infratecture geopend onder leiding van Marc Verheijen (www.acquirepublishing.nl/p/dossiers). Deze en de twee voorgaande afleveringen in deze serie zijn te vinden op: www.verkeerskunde.nl/infratecture